

Riccardo Mini – Abstract

Advisor: Prof. Alessandro Niero

Co-Advisor: Prof. Hana Kosáková

Title:

Жанр маленькой поэмы в произведениях Елены Шварц

Связь с традицией и элементы поэтических инноваций

Žánr "malen'kaya poéma" v dílech Eleny Švarcové

Vztah k tradici a prvky poetických inovací

Moje disertační práce se zaměřuje na analýzu žánru "malen'kaya poéma" v poetickém díle Eleny Švarcové. Studie se vyvíjí ve třech hlavních směrech. Za prvé sleduje vývoj Eleny Švarcové jako básnířky, s zvláštním zřetelem na kontext leningradského undergroundu a hlavní charakteristiky Švarcového poetického stylu. Za druhé se zaměřuje na komplexní zkoumání žánru "malen'kaya poéma", včetně jeho historických předchůdců v ruské básnické tradici. Nakonec jsou analyzovány deset z čtrnácti básní ze sbírky Malen'kie poëmy, které byly publikovány ve druhém svazku kompletního díla básnířky. Jak bylo zmíněno, tato práce se rozvíjí ve třech hlavních rovinách, s následujícími konkrétními cíli: 1. Identifikovat hlavní rysy poetiky Eleny Švarcové pomocí příkladů z "malen'kie poëmy", básní a "poëmy", stejně jako její prózy. 2. Vysledovat zdroje žánru "malen'kaya poéma" a vysvětlit vlastní interpretaci Eleny Švarcové tohoto žánru. Po identifikaci charakteristik žánru s odkazem na teoretickou a vědeckou literaturu jsou tyto charakteristiky identifikovány a analyzovány v porovnání se vybranými díly nejvlivnějších básníků pro Švarcovou, konkrétně Marinou Tsvetajevovou, Michaelem Kuzminem a Velimirem Chlebnikovem. 3. Provést důkladnou analýzu výběru "malen'kie poëmy" a demonstrovat, jak se dříve identifikované poetické rysy a žánrové charakteristiky projevují v těchto textech. Tato analýza zdůrazňuje spojení Eleny Švarcové se Stříbrným věkem a zároveň poukazuje na jedinečnost jejího přínosu z hlediska žánru a tematických prvků."

Proto je tato disertační práce složena ze tří kapitol věnovaných studiu výše uvedených otázek. První kapitola nazvaná "Charakteristiky a specifičnost poetiky Eleny Švarcové" začíná zkoumáním básnířčiny biografie a kontextu, ve kterém Švarcová dospívala a rozvíjela se jako básnířka. Po této podrobné úvodu do básnířčiny biografie a neoficiálního prostředí je první kapitola také věnována komplexnímu průzkumu základních charakteristik poetiky Eleny Švarcové. Konkrétně se tato část snaží porozumět tomu, jak je poetika Švarcové založena na kontrastech a protikladům a jak proto

nachází svůj hlavní výraz v protikladných prvcích, realitách a kategoriích, které tvoří rozlehlý poetický vesmír. Nakonec tato analýza ukazuje, jak literární prostředek metamorfózy podporuje dříve zmíněné tematické a stylistické prvky. Kapitola končí dvěma částmi věnovanými vztahu básničky s městem Leningrad-Petrohrad, které slouží jako kulisa většiny jejích děl, a charakteristickému užití autorských masek básničkou.

Druhá kapitola nazvaná "Malen'kaya poéma jako žánr v díle Eleny Švarcové" se snaží vymezit hlavní rysy Švarcových krátkých poém a identifikovat jejich zdroje v ruské básnické tradici. Po důkladném zkoumání charakteristik, které objasnila Švarcová, se výzkum přesouvá k komplexnímu zkoumání těchto zdrojů. Nejvýznamnější teoretické základy jsou zakotveny v teoriích Michaila Bachtina týkajících se žánrové paměti a teoriích Borise Tomashevského ohledně žánrových znaků. Je zde zvážen žánr lyrické poémy z počátku 20. století, s zvláštním důrazem na vědeckou práci Vladimira Markova a Leonida Dolgopolova věnovanou této problematice. Tyto analýzy rozlišují tři charakteristické atributy liricheskaya poéma: oslabení fabulativního prvku, její inherentní fragmentaci a lyrický vývoj. S ohledem na tyto analýzy bylo provedeno hlubší zkoumání struktury malen'kie poémy Eleny Švarcové, s konkrétním zaměřením na rytmus a polymetrickou veršifikaci, aby bylo ilustrováno spojení těchto básní s díly Stříbrného věku. Druhá část druhé kapitoly je věnována zkoumání vybraných děl tří významných osobností Stříbrného věku: Mariny Tsvetajevové, Michaila Kuzmina a Velimira Chlebnikova. Tito tři básníci jsou Švarcovou citováni jako modely pro její poetický styl a pro malen'kaya poéma.

Třetí a poslední kapitola nazvaná "Analýza Malen'kie poémy Eleny Švarcové" spočívá v analýze deseti z čtrnácti básní zahrnutých v sbírce "Malen'kie poémy". Analýza byla provedena ne chronologicky, ale následováním pořadí, které vytvořila sama Švarcová v rámci této sbírky. Analytický přístup se zaměřuje na průzkum jak stylistických, tak tematických prvků a cílem je detailně ukázat, jak se charakteristiky a teoretické rámce formulované v předchozích dvou kapitolách projevují v malen'kie poémy. Konkrétně vybrané básně ukazují různorodost a mnohostrannou povahu témat, jako je vzájemné působení kategorií, vazba mezi fyzickým a metafyzickým a vztah básničky jak k božskému, tak k okolnímu prostředí.

Cílem analýzy je také ilustrovat, jak se poetika Švarcové a koncept 'dobrodružství vize' dosahují svého plného potenciálu v žánru malen'kaya poéma prostřednictvím charakteristicky přísné struktury a opakující se fonetické a metrické organizace, která manipuluje změnami rytmu.